

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA
MÁSODIK SEKCIÓ

KÁROLY LÁSZLÓ kontra MAGYARORSZÁG ÜGY (2. sz.)

(50218/08. sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2013. február 12.

Ezen ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdésében foglalt körülmények beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.

A Károly László kontra Magyarország ügyben (2. sz.),
az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként
tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

Guido Raimondi, *Elnök*,

Danutë Jočienë,

Dragoljub Popović,

Sajó András,

Işıl Karakaş,

Paulo Pinto de Albuquerque,

Helen Keller, *bírák*

és Stanley Naismith, *Szekció Hivatalvezető*,

2013. január 22-i zárt ülésén lefolytatott tanácskozását követően
az azon időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy, a Magyar Köztársaság ellen benyújtott kérelem (50218/08. sz.), melyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény („az Egyezmény”) 34. cikke alapján egy magyar állampolgár, Károly László („a kérelmező”) 2008. szeptember 30-án terjesztett a Bíróság elé.

2. A kérelmezőt Garay R. Budapesten praktizáló ügyvéd képviselte. A Magyar Kormányt („a Kormány”) Képviselője, Tallódi Z. képviselte a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumból.

3. A kérelmező azt állította, hogy a rendőrség bántalmazta.

4. 2011. március 16-án a kérelem közlésre került a Kormány felé. Arról is döntés született, hogy a kérelem elfogadhatóságáról és érdeméről a Bíróság egyidejűleg határoz (29. cikk 1. bekezdés).

A TÉNYEK

I. AZ ÜGY KÖRÜLMÉNYEI

5. A kérelmező 1950-ben született és Budapesten él.

6. 2000. szeptember 11-én este 7 óra körül a kérelmező – nem tisztázott okból – heves vitába bonyolódott négy civil ruhás rendőrrel. Bizonyos vitatott incidenseket követően a rendőrök közül három megbilincselte a kérelmezőt, fejét autójának motorháztetőjébe ütötte, majd rugdosni kezdte a kérelmezőt. Ezt követően a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányságán előállították a kérelmezőt, ahol állítólagos ütlegetése folytatódott; P.

őrmester szóban is inzultálta a kérelmezőt. Ezt követően órákra fogdába zárták; később orvosi vizsgálatra a Honvéd Kórházba szállították. A Traumatológiai Osztály az alábbi sérüléseket állapította meg: tarkóján és mellkasának mindkét oldalán horzsolások; hátán több véraláfutás; vesetájékon kétoldali zúzódások; lépe környékén zúzódás.

7. Másnap a kérelmező büntető feljelentést tett az érintett rendőrök ellen. 2003. június 30-án a Fővárosi Nyomozó Hivatal megszüntette a nyomozást. Dr. M. igazságügyi orvos-szakértő szakvéleménye alapján a Hivatal meggyőződött arról, hogy a kérelmező sérülései nem bizonyították a bántalmazás tényét.

8. Ezzel egyidejűleg a kérelmező ellen büntetőeljárás indult ittas vezetés, valamint hatóság elleni erőszak vádjával. 2005. április 28-án azonban felmentették a kérelmezőt.

9. A bántalmazási ügyben a kérelmező magánvádas eljárást indított. 2006. október 12-én a Székesfehérvári Városi Bíróság felmentette a rendőröket. A bíróság elutasította három civil orvos-szakértő szakvéleményét, amelyek az ügy kérelmező szerinti verzióját támasztották alá, és a vádlott rendőrök verzióját fogadta el, amely szerint a kérelmező által az incidens éjszakáján vezetett gépkocsi akadályozta a forgalmat, a kérelmező ittas volt, nem volt hajlandó engedelmeskedni a rendőrök utasításának, sértegette őket, és sérüléseit jogszerű kényszerítő intézkedés okozta.

10. 2008. április 24-én a Győri Ítéltábla elutasította a kérelmező fellebbezését arra hivatkozva, hogy a rendőri intézkedés szükséges és arányos volt. Az Ítéltábla – többek között – az alábbiakat állapította meg:

“... Ezzel szemben a pótmagánvádlónak a durva, hosszantartó bántalmazásról tett nyilatkozatát a szakértők egyike sem tudta megalapozottan igazolni.. Azt azonban valamennyien megerősítették, hogy a pótmagánvádló kényszerintézkedéssel szembeni ellenállása illetve fektetése következtében keletkezhetnek a vádindítványban megjelölt sérülései.”

11. Az incidenssel összefüggésben a kérelmező a Budapesti Rendőr-főkapitányság, a Legfőbb Ügyészség és más alperesek ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti keresetet is benyújtott.

2008. január 28-án a Fővárosi Bíróság elutasította a keresetet. Fellebbezés nyomán a Fővárosi Ítéltábla 2008. november 18-án megváltoztatta az ítéletet, és a két fő alperest fejenként 500 ezer forint¹ kártérítés kérelmező részére történő megfizetésére kötelezte amiatt, hogy az alperesek jogszerűtlenül indítottak büntetőeljárást a kérelmező ellen ittas vezetés és hatóság elleni erőszak vádjával. Az állítólagos rendőri bántalmazás kérdését nem érintve az Ítéltábla megállapította, hogy a kérelmező véralkohol szintjének mérésekor szabálytalanságok történtek, megjegyezve, hogy nem került kellően tisztázásra, hogy a felperes vezette-e a járművet; az Ítéltábla továbbá megállapította, hogy a felperesi

¹ Akkori árfolyamon megközelítőleg 2.000 euró.

magatartást illetően nem nyert bizonyítást, hogy a felperes fizikailag ellenszegült a szóban forgó rendőri intézkedésnek.

2010. március 29-én a Legfelsőbb Bíróság hatályában fenntartotta az ítéletet.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 3. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

12. A kérelmező azt panaszolta, hogy a letartóztatása során alkalmazott rendőri intézkedés brutalitása az Egyezmény 3. cikkét megsértve embertelen bánásmódnak minősült. Panaszainak kifejtése nélkül az Egyezmény 5., 6. és 13. cikkére is hivatkozott.

A Bíróság úgy véli, hogy a kérelmet kizárólag az Egyezmény 3. cikke alapján kell megvizsgálni, amely kimondja:

"Senkit sem lehet kínzásnak, vagy embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni."

13. A Kormány vitatta az állítást.

A. Elfogadhatóság

14. A Bíróság megjegyzi, hogy a panasz nem nyilvánvalóan alaptalan az Egyezmény 35. cikke 3. bekezdésének a) pontja szerinti értelemben. Továbbá megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

15. A Kormány előterjesztette, hogy az ügy két különböző bírósági eljárásban megfelelően és alaposan kivizsgálásra került. A Székesfehérvári Városi Bíróság teljes körű bizonyítást követően felmentette a kérelmezőt az ittas vezetés és a hatóság elleni erőszak vádja alól, míg a Fővárosi Bíróság a kérelmező által felhozott vádakban érintett rendőröket mentette fel. A Kormány ebből azt a következtetést vonta le, hogy az események kérelmező által előadott verziója nem került minden kétséget kizáróan bizonyításra. A Kormány megjegyezte: a kérelmező elismerte, hogy vitába bonyolódott a rendőrökkel, hogy ittas volt, és hogy nem volt hajlandó igazolni magát. Ez jogszerű alapot adott a rendőri intézkedésre. Továbbá, a kérelmező sem vitatta, hogy a vita hevében olyan ellenállást tanúsított, amit csak fizikai erővel lehetett letörni. A kifogásolt rendőri intézkedést követően azonnal

felvett orvosi látletben felsorolt sérülések azonban nem támasztották alá a kérelmező hosszantartó és súlyos bántalmazással kapcsolatos állításait. A rendőri intézkedés szükségességének és arányosságának fenntartása mellett a Kormány arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmezővel szemben alkalmazott kényszerítés következtében keletkeztetett sérülések nem lehettek olyan súlyosak, hogy elérjék az Egyezmény 3. cikke megsértésének megállapításához szükséges mértéket.

16. A kérelmező azzal érvelt: a közigazgatási jogkörben okozott kár megállapítása iránti per kimenetelének fényében (ld. fenti 11. bekezdés) bizonyítást nyert, hogy a szóban forgó rendőri intézkedés nem volt igazolt, s hogy a kérelmező állítólagosan erőszakos ellenállása nem tette szükségessé túlzott erőszak alkalmazását. Azt is fenntartotta, hogy a független szakértői vélemények szerint az elszenvedett sérülések nem magyarázhatók a megbilincselés egyszerű aktusával.

17. A Bíróság megismétli, hogy – amint azt már több alkalommal észrevételezte – az Egyezmény 3. cikke a demokratikus társadalom egyik alapértékét védi. Az Egyezmény még a legnehezebb körülmények között, így a terrorizmus vagy a bűnözés elleni harccal összefüggésben is tiltja a kínzást és az embertelen vagy megalázó bánásmódot vagy büntetést. Az Egyezmény és az ahhoz fűzött jegyzőkönyvek legtöbb, anyagi jogi szabályt tartalmazó klauzulájától eltérően a 3. cikk nem tesz lehetővé kivételeket, a 15. cikk alapján pedig a 3. cikktől még a nemzet létét fenyegető szükségállapot esetén sem megengedett az eltérés.

A Bíróság emlékeztet arra: a bántalmazásnak a súlyosság egy minimális szintjét el kell érnie ahhoz, hogy a 3. cikk hatálya alá essen. E minimum megítélése relatív: az ügy összes körülményétől, így a bántalmazás tartamától, fizikai és/vagy lelki hatásától, valamint – bizonyos esetekben – az áldozat nemétől, korától és egészségi állapotától függ. Szabadságától megfosztott személlyel szemben olyan fizikai erő alkalmazása, amit a személy magatartása nem tett feltétlenül szükségessé, csökkenti az emberi méltóságot, és elvileg a 3. cikkben lefektetett jog sérelmét jelenti (ld. *Tekin v. Turkey*, 9 June 1998, §§ 52 and 53, *Reports* 1998-IV).

18. A Bíróság megjegyzi, hogy a vitatott rendőri beavatkozás eredményeként a kérelmező tarkóján és mellkasának mindkét oldalán horzsolásokat; hátán több véraláfutást; vesetájékán kétoldali zúzódásokat; s lépe környékén zúzódást szenvedett (ld. fenti 6. bekezdés).

19. A Bíróság úgy véli, hogy a kérelmező által elszenvedett sérülések kellően súlyosak voltak ahhoz, hogy a 3. cikk hatálya alá eső embertelen bánásmódnak minősüljenek.

Azt kell még megvizsgálni, hogy a 3. cikk alapján az államot felelősnek kell-e tekinteni ezen sérülésekért.

20. A hazai bíróságok által a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perben tett azon megállapítás fényében, hogy a kérelmező magatartása nem indokolt rendőri erőhasználatot, a Bíróságot nem győzik

meg a Kormány által előterjesztett, a hatóságokat ezen az alapon igazolni kívánó érvek (ld. fenti 15. bekezdés). Valójában, mivel az Ítélet tábla megállapította, hogy a kérelmező magatartása nem tekinthető olyannak, mint ami a szóban forgó – kétes jogszerűségű – rendőri intézkedéssel szemben fizikai ellenszegülést valósított meg, a Bíróság kénytelen azt a következtetést levonni, hogy a kérelmező sérüléseit és szenvedését eredményező erőhasználat olyan embertelen bánásmódnak minősült, amelyért az állam viselte a felelősséget.

21. A fenti megfontolások elegendőek a Bíróság számára azon következtetés levonásához, hogy az Egyezmény 3. cikkét megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

22. Az Egyezmény 41. cikke kimondja:

"Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek."

A. Kár

23. A kérelmező nem vagyoni kártérítésként egy pontosan meg nem határozott "nagy" összeget követelt.

24. A kormány vitatta az igényt.

25. A Bíróság úgy véli, hogy a kérelmező nem vagyoni kárt szenvedett, és ilyen címen 5.000 eurót ítél meg számára.

B. Költségek és kiadások

26. A kérelmező a hazai bíróságok előtt felmerült költségek és kiadások tekintetében további 25.000 eurót, míg a Bíróság előtti költségek és kiadások tekintetében 7.000 eurót követelt.

27. A kormány vitatta az igényeket.

28. A Bíróság esetjoga szerint a kérelmező csak annyiban jogosult költségei és kiadásai megtérítésére, amennyiben bizonyítja, hogy e költségek ténylegesen és szükségszerűen merültek fel, s összegüket tekintve ésszerűek. A jelen ügyben – a birtokában lévő információkra és a fenti kritériumokra figyelemmel – a Bíróság az összes költség tekintetében 3.000 euró megítélését tartja ésszerűnek.

C. Késedelmi kamat

29. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális hitelkamatán kell alapulnia, s ahhoz további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. Elfogadhatóvá *nyilvánítja* a kérelmet;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 3. cikkét megsértették;
3. *Megállapítja*
 - (a) hogy az alperes államnak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, az alábbi összegeket kell kifizetnie a kérelmező számára nemzeti valutában, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával:
 - (i) nem vagyoni kár tekintetében 5.000 (ötezer) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét;
 - (ii) költségek és kiadások tekintetében 3.000 (háromezer) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét;
 - (b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;
4. A kérelmező igazságos elégtétellel kapcsolatos további igényeit *elutasítja*.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2013. február 12-én, a Bíróság Eljárási Szabályzata 77. szabálya 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Stanley Naismith
Hivatalvezető

Guido Raimondi
Elnök